

«سواد اطلاعاتی و اثرات و نتایج آن در جهان»

✽ الهام عسگرزاده
دانشجوی کارشناسی کتابداری
elhamasgarzade@yahoo.com

مقدمه

جهان روز به روز در حال تغییر و تحول می‌باشد. این تغییر امکانات ویژه‌ای هم می‌طلبد که با رشد سریع فن‌آوری اطلاعات روبرو هستیم. در این حال انرژی و درون‌مایه‌ی همه‌ی این فعالیت‌هایی که در دهه‌های اخیر شکل گرفته است، بر گرفته از داشتن اطلاعات کافی و در نتیجه با سواد شدن می‌باشد. در کلمه سواد، جمله‌ای به نام توانایی خواندن و نوشتن نهفته شده است. در دهه‌های اخیر با وفور انواع سواد روبرو شده‌ایم. از جمله آن‌ها: سواد فرهنگی، سواد اجتماعی، سواد سیاسی، سواد رسانه‌ای، سواد کامپیوتری، سواد اینترنتی، سواد اقتصادی، سواد محیط کار و سواد اطلاعاتی و... می‌باشند. در عصر اطلاعات سواد فراتر از دیگر انواع سواد‌ها، بنام سواد اطلاعاتی^۱ ظهور کرده است.

در این عصر داشتن سواد اطلاعاتی لازم و ضروری است. در دل سواد اطلاعاتی تفکر انتقادی جای دارد. تفکر انتقادی لازمه سواد اطلاعاتی است. اکنون سیستم آموزش

و پرورش ما بایستی از پایه به آموزش تفکر انتقادی بپردازد تا در آینده باسوادان اطلاعاتی، دارای تفکر انتقادی قوی باشند. در قرن بیست و یکم بیشترین افرادی را که می‌توان به عنوان باسواد اطلاعاتی تلقی کرد، گروه کتابداران می‌باشند. این کتابداران هستند که تلاش می‌کنند با گذاشتن دوره‌های آموزشی این مهارت را در عموم مردم پرورش دهند. افراد باسواد اطلاعاتی سنگ بنای جامعه‌ای خواهند بود که در آن عدالت اجتماعی برقرار است.

در دهه‌ی گذشته، سواد اطلاعاتی تبدیل به موضوعی جهانی شده و اقدامات بسیاری در این راستا در سراسر جهان ثبت شده که می‌توان بطور ویژه به آنچه در آمریکای شمالی، استرالیا، آفریقای جنوبی و انگلستان صورت پذیرفته است، اشاره کرد (Bruce & candy, ۲۰۰۰).

برنامه‌های مستند شده در این مناطق به بسیاری از ابعاد مرتبط با فناوری و مهارت‌های اطلاعاتی پرداختند.

کلید واژه‌ها:

سواد اطلاعاتی - باسواد اطلاعاتی

سواد اطلاعاتی: در هر جایی نسبت به دیدگاه‌های مختلف به گونه‌ای تعریف شده است:

سواد اطلاعاتی از دیدگاه ویر جانسون^۲:

توانایی در اتخاذ رفتار اطلاع‌یابی مناسب به منظور شناسایی اطلاعات مورد نیاز برای تامین نیازهای اطلاعاتی می‌باشد. به طوری که دسترسی به اطلاعات مورد نظر به استفاده صحیح اخلاقی و مؤثر از اطلاعات در جامعه منجر شود. اطلاعات مورد نیاز ممکن است از طریق هر کانال یا رسانه‌ای که میسر باشد، بدست آید.

سواد اطلاعاتی از نظر (کوستا، ۱۹۸۵):
توانایی دستیابی، ارزیابی و استفاده از اطلاعات، از انواع گوناگون منابع است.

اکنون در میانه دهه نخست هزاره سوم و در زمانی که فن آوری اطلاعات در همه عرصه های زندگی حرفه ای، اجتماعی و حتی شخصی رسوخ کرده است، سواد اطلاعاتی به منزله یک مهارت پایه برای همه افراد شناخته می شود. در هر کشوری به نحوی سواد اطلاعاتی مطرح شده که در ذیل به آن پرداخته شده است. در همه عرصه های زندگی حرفه ای،

ایجاد انگیزه و جرأت بیشتر برای پژوهش و نهایتاً تولید بیشتر علم نیز می شود.

تعریف با سواد اطلاعاتی

باسواد اطلاعاتی کسی است که آموخته باشد چگونه بیاموزد. با سواد اطلاعاتی به شخصی که مهارت سواد اطلاعاتی داشته باشد و با این مهارت ها آشنا باشد، می گویند. با سواد اطلاعاتی کسی است که قادر

سواد اطلاعاتی در فرهنگ کتابداری
سواد اطلاعاتی به نظامی گفته می شود که برای سازماندهی، ذخیره سازی، بازیابی و اشاعه اطلاعات طراحی شده است.

سواد اطلاعاتی از نظر انجمن کتابداران ایالات متحده آمریکا:

وسیله ای است برای توانمندی فردی که این توانمندی در مهارت فرد در تحلیل و اتخاذ تصمیمات محققانه و یا استقلال او

اجتماعی و حتی شخصی رسوخ کرده است، سواد اطلاعاتی به منزله یک مهارت پایه برای همه افراد شناخته می شود. در هر کشوری به نحوی سواد اطلاعاتی مطرح شده که در ذیل به آن پرداخته شده است.

۱. آمریکای شمالی ۱-۱. کانادا

سیاست های اطلاعاتی دولت کانادا از جمله دیگر اقدامات اطلاعاتی بود که باعث شده این کشور دارای مردمی مجهز به سواد اطلاعاتی باشد.

در سه دهه ی گذشته، کتابداران دانشگاهی کانادا به آموزش مهارت های کتابخانه ای و اطلاعاتی به دانشجویان اهتمام ورزیدند و بیش از ۲۵ سال است که در یک کنفرانس ملی سالانه، ملاحظات مربوط به مهارت های اطلاعاتی این کشور بیان می گردد. دانشگاه های کانادایی در مقایسه با ایالات متحده تأکید کمتری بر آموزش مهارت های اطلاعاتی دارند.

از این رو لازم است کتابداران با مدرسان دانشجویان و دانش آموزان رابطه ی نزدیک تری داشته باشند تا از بهره مند شدن آن ها از سواد اطلاعاتی، اطمینان حاصل کنند.

۲-۱. مکزیک

همکاری میان کتابداران و هیأت علمی

است تشخیص دهد که در چه زمان به اطلاعات نیاز است و می تواند اطلاعات مورد نیاز را جابجایی و ارزیابی نماید و مورد استفاده قرار دهد. (انجمن کتابخانه های آمریکا در امر سواد اطلاعاتی، ۱۹۸۹) با سواد اطلاعاتی کسی است که با اطلاعات دقیق و کامل که زیر بنای تصمیم گیری هوشمندانه است، نیاز اطلاعاتی خود را تشخیص دهد. (دویل، ۱۹۹۲)

تاریخچه سواد اطلاعاتی:

رسیدن به سواد اطلاعاتی برای نیازمندان به اطلاعات، اصولاً توسط کتابداران انجام می شده و در حال حاضر این نقش کتابداران در جامعه های در حال توسعه پر رنگ تر هم شده است.

در گذشته این فعالیت بیشتر توسط کتابخانه های کشور آمریکا انجام می گرفته است.

در بررسی انجام شده کتابخانه و کتابداران به عنوان نهادهایی در جامعه که مسئولیت تربیت باسوادان اطلاعاتی را دارند، معرفی شده اند. (تقوی، ۱۳۷۷).

بررسی روند رو به رشد مقاله های فارسی منتشر شده در چند دهه ی اخیر در زمینه سواد اطلاعاتی نشان می دهد که کتابداران ایرانی به تازگی به این مفهوم رسیده اند و در جهت بالا بردن کارایی آن تمام تلاش خود را به عمل می آورند.

در جستجوی حقیقت دیده می شود.

سواد اطلاعاتی از نظر دویل:

مجموعه مهارت های جستجو، بازیابی، تحلیل اطلاعات، تشخیص اطلاعات معتبر و توان استفاده از اطلاعات در حل مسئله و در زمان استفاده از تفکر انتقادی.

با بررسی دیدگاه های مختلف در رابطه با مفهوم سواد اطلاعاتی می توان سواد اطلاعاتی و با سواد اطلاعاتی را به اینگونه تعریف کرد:

تعریف سواد اطلاعاتی

فصل مشترک تمامی تعریف های سواد اطلاعاتی در توانایی شناسایی درست منابع اطلاعاتی، توانایی دسترسی به آن ها، توانایی استفاده هدفمند از آن ها می باشد و نیز قابلیت است که فرد را در دسترسی مفید و مؤثر به اطلاعات، ارزیابی انتقادی آن و استفاده دقیق و خلاق از اطلاعات بدست آمده به منظور رفع نیازهای اطلاعاتی خویش، توانمند می سازد.

به بیانی دیگر می توان آن را توانایی بازیابی و تفکر درباره اطلاعات و قدرت استفاده از اطلاعات، به عنوان یکی از ضروریات کار، زندگی و برقراری ارتباط بین انسان ها دانست. اصولاً داشتن سواد اطلاعاتی موجب

آموزش کتابداران دانشگاهی آفریقای جنوبی دریافته‌اند که آموزش سواد اطلاعاتی باید با برنامه‌های درسی آموزشی ادغام شود تا بتوان سواد اطلاعات مردم را به حداکثر ممکن رساند.

۴. اقیانوسیه استرالیا

کتابداران دانشگاهی در استرالیا فعالانه ارتباط میان سواد اطلاعاتی و یادگیری مادام‌العمر را دنبال کرده‌اند.

آن‌ها چهارکنفرانس ملی موفق در موضوع سواد اطلاعاتی برگزار نموده‌اند که همگی توسط «کتابخانه‌ی دانشگاه استرالیا ی جنوبی»^۷ و «گروه تخصصی موضوعی سواد اطلاعاتی» وابسته به «انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا»^۸ سازماندهی شده و خلاصه مقالات آن‌ها را نیز منتشر کرده‌اند. کتابداران به اتفاق اعضای هیئت علمی تلاش می‌کنند که سواد اطلاعاتی را در برنامه‌ی تحصیلی تلفیق کنند؛ آن‌ها به شرایط دریافت گواهینامه‌ی فارغ‌التحصیلی بیفزایند و به تأیید هیئت آکادمیک برسانند. کارهای بسیاری انجام شده، اما برای سنجش استفاده از اطلاعات توسط دانشجویان و اعضای هیئت علمی، تحقیق بیشتری لازم است. (Radomsik, 2000)

۵. آسیا چین

از اوایل دهه‌ی ۱۹۸۰ دولت چین حمایت‌ها و تشویق‌های فراوانی از تدریس مهارت‌های اطلاعاتی و کتابخانه‌ای در موسسه‌های دانشگاهی این کشور به عمل آورده و در این رابطه چندین کنفرانس برگزار کرده است. همگام با رشد محیط فناوری و شبکه در چین، نیاز به آموزش مهارت‌های اطلاعاتی نیز رشد کرده است. اخیراً کشور چین اولین «کارگاه ملی سواد اطلاعاتی برای آموزش عالی» را در ژانویه

نوعی مدل در یک نظام پیوسته و در عین حال توزیع شده از منابع محلی، منطقه‌ای، ملی و جهانی تعریف می‌کند. در «دانشگاه کاردیف»، کتابداران جهت‌گیری راهبردی را هماهنگ با وظیفه‌ی سازمانی خود و به منظور کمک به تلفیق مهارت‌های اطلاعاتی، در برنامه‌های آموزشی و تدوین خط‌مشی سواد اطلاعاتی در کل دانشگاه تعیین کرده‌اند. کتابداران شاغل در این دانشگاه برنامه‌ی آموزشی بسیار گسترده‌ای را برای آموزش مهارت‌های اطلاعاتی به مرحله‌ی اجرای گذاشته‌اند.

آفریقا آفریقای جنوبی

علاقه و توجه به موضوع سواد اطلاعاتی در آفریقای جنوبی به واسطه‌ی عوامل، یعنی: تغییر شکل نظامند آموزش در تمامی سطوح و کاربرد فزاینده فناوری تبادل اطلاعات، پدید آمده است. واکنش دولت‌ها به مباحث سواد اطلاعاتی بسته به علایق اساسی هر بخش، متغیر بوده است. این دولت اخیراً برنامه‌ی «اینفو کام ۲۰۲۵» را تصویب نموده که استراتژی ملی دولتی در موضوع فناوری اطلاعات و ارتباطات است و به مثابه‌ی بنای مشترک پروژه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات عمل می‌کند.

در سال‌های اخیر کتابداران و دانشگاهیان برای ارتقای فرایند یادگیری برای همه، همکاری نموده‌اند و دستورالعمل‌های مربوط به سواد اطلاعاتی نیز به عنوان بخشی از آمادگی برای یادگیری مادام‌العمر، مورد استفاده قرار گرفته است.

مثلاً «ائتلاف کنسرسیوم‌های کتابخانه‌ای آفریقای جنوبی» راهنمایی و آموزش به کاربران را به عنوان نوعی جهت‌گیری راهبردی برای این کنسرسیوم‌ها در سال ۱۹۹۹ پذیرفته است. (DeJager & Nassimbeni, ۲۰۰۲)

پدیده‌ای تازه در کتابخانه‌های دانشگاهی مکزیک به شمار می‌رود و در این رابطه نمونه‌های ثبت شده‌ی اندکی وجود دارند. کتابداران می‌کوشند نقش مربی را در آموزش مهارت‌های اطلاعاتی به کاربران ایفاء کنند، اما هنوز نتوانسته‌اند به اندازه‌ی کتابداران در ایالات متحده نقش بسزایی را داشته باشند.

۱-۳. ایالات متحده آمریکا

بسیاری از پیشرفت‌هایی که در زمینه‌ی توسعه‌ی سواد اطلاعاتی در ایالات متحده آمریکا صورت پذیرفته، بر مبنای همکاری‌های گروه‌های کاری کشوری، سازمان‌های تخصصی، و نیروهای کاری ویژه در چند دهه‌ی گذشته می‌باشد. از سال ۱۹۷۳ تا کنون بیش از پنج هزار اثر در رابطه با آموزش کاربران و سواد اطلاعاتی به زبان انگلیسی و اکثراً در ایالات متحده آمریکا به چاپ و نشر رسیده‌اند.

۲. اروپا انگلستان

کتابداران آموزشگاهی و دانشگاهی انگلستان در تدوین نظریه‌ها و برنامه‌های مرتبط با آموزش کاربران و سواد اطلاعاتی، فعالانه مشغول هستند. در این رابطه می‌توان به دانشکده پلی تکنیک اشاره کرد که تاکنون چندین برنامه آموزش مهارت‌های اطلاع‌رسانی برقرار کرده است. بخش اعظم کتابداران دانشگاهی به نوعی مشغول آموزش مهارت‌های اطلاعاتی هستند. بینش «کنفرانس دائمی کتابخانه‌های ملی و دانشگاهی» برای سال ۲۰۰۵ بر توسعه درگاه‌های وب^۹، محیط‌های اطلاعاتی مدیریت شده، و مشارکت رسمی تأکید دارد و یادگیری و پژوهش را به مثابه

طور مستقل نیاز اطلاعاتی خود را تشخیص داده و مطرح کنند، به اطلاعات مورد نیاز دسترسی پیدا کنند، اطلاعات به دست آمده را ارزیابی و سپس استفاده کنند.

* اطمینان از این که افراد بتوانند مهارت های تفکر انتقادی و تحلیلی مورد استفاده از منابع اطلاعاتی بیاموزند.

* اطمینان از این که افراد بتوانند به جای استفاده از شیوه‌ی آزمون و خطا، روش‌های لازم برای کسب هر یک از مهارت‌ها را بیاموزند.

* اطمینان از این که افراد قادر باشند هر مرحله از فرایند نیاز شناسی، جستجو، بازیابی، مکان‌یابی، ارزیابی، سازماندهی، و ادغام اطلاعات را با دیدگاهی انتقادی مورد توجه قرار دهند.

* اطمینان از این که افراد از حقوق استفاده از اطلاعات آگاه باشند و آن را رعایت کنند و اجازه ندهند دیگران به آن بی توجه باشند.

* اطمینان از این که افراد بتوانند به صورت خود فراگیر بیاموزند.

نقش کتابداران در توسعه سواد اطلاعاتی:

کتابداران به دلایلی موجه‌ترین افراد برای آموزش سواد اطلاعاتی به شمار می‌آیند. سازماندهی و اشاعه اطلاعات از فعالیت‌های اصلی حرفه کتابداری است که در طول تاریخ تجربه‌های سودمندی را در مورد منابع اطلاعاتی، ارزیابی منابع، سازماندهی و اشاعه اطلاعات و نیز درباره استفاده کنندگان نیازها و رفتارهای آنان کسب کرده است. این تجربه‌ها اکنون به صورت دانش عمومی در اختیار کتابداران است.

از اثرات مهم سواد اطلاعاتی در جامعه

یکی از کوشش‌های جالب و تکامل یافته اخیر سواد اطلاعاتی: برنامه جستجوی استراتژیک (خط مشی‌ها)، ابزارها و منابع مناسب برای نیازهای محلی آموزش‌شده‌ها

به آن اقدام لازم صورت نمی‌گیرد. بعضی از کشورها هم برای آموزش سواد در سطح ملی اقدام کردند و نتایج مثبت آن را در زندگی مشاهده نمودند. در حالی که سواد اطلاعاتی در برخی از کشورهای دیگر مهم تلقی نشد و در نتیجه پیشرفتی هم نداشت. از طرفی محیط اطلاعاتی نسبت به قبل پیچیده‌تر شده است. نه تنها حجم فوق‌العاده اطلاعات در شکل‌های گوناگون و نیز تعدد بسیار زیاد پایگاه و نظام‌های اطلاعاتی، بلکه عدم کنترل کیفیت اطلاعات موجب بروز دشواری‌های فراوان برای افراد شده است.

هدف‌ها و کاربرد های سواد اطلاعاتی و آموزش آن

سواد اطلاعاتی مهارتی است که برای بقا در عصر اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی لازم می‌باشد.

«یادگیری مادام‌العمر» و «یادگیری مستقل» از جمله کاربردهایی است که در بسیاری از متون برای سواد اطلاعاتی در نظر گرفته شده است. به طور کلی آموزش سواد اطلاعاتی باید به نیازهای عینی و کاربردی همه بخش‌های جامعه پاسخ گوید.

با سوادان اطلاعاتی خود را برای فراگیری مادام‌العمر آماده کرده‌اند، زیرا همواره قادرند نیازهای اطلاعاتی خود را برای هر کار و هر تصمیم به سادگی شناسایی کنند. آموزش سواد اطلاعاتی مهم‌ترین راه برای انتقال مهارت لازم در استفاده از اطلاعات و توانمندسازی افراد جامعه برای زندگی در جامعه اطلاعاتی است. هدف کلی و غایی آموزش سواد اطلاعاتی، با توجه به اینکه همواره یکی از بهترین راه‌ها برای همگامی با تحولات و توانمندسازی افراد می‌باشد، توانمندسازی افراد برای دسترسی به اطلاعات و استفاده از آن تعریف شده است.

آموزش سواد اطلاعاتی در پی تحقق اهدافی به صورت زیر می‌باشد:

* اطمینان از این که افراد بتوانند به

۲۰۰۲، در «دانشگاه هیلانگ جیانگ»^۹ واقع در شهر «هاریین»، برگزار نمود.

بیش از ۱۷۰ کتابدار از نواحی مختلف چین در این کنفرانس حضور یافتند و همگی اظهار علاقه کردند که استاندارد‌های قابلیت‌های سواد اطلاعاتی «انجمن کتاب‌های دانش‌آموزی و پژوهشی»^{۱۰} را، به منظور کمک به دانشجویان برای کسب مهارت‌های اطلاعاتی بکار بگیرند. بسیاری از کتابداران دانشگاهی در حال روزآمدی برنامه‌های آموزشی مربوط به مهارت‌های اطلاعاتی هستند تا با ارائه‌ی دوره‌های جداگانه‌ی واحدی و نیز با روش‌های مختلف آموزش مهارت‌های اطلاعاتی، به نیازهای دانشجویان در عصر دیجیتال پاسخ گویند (Sun, 2002).

اطلاعات و واقعیت‌های پیرامون سواد اطلاعاتی در جامعه کنونی

جامعه امروزه شاهد تحولات شگرفی در همه عرصه‌ها است و رقابت‌های تنگاتنگ میان کشورها و حتی میان افراد یک کشور باعث شده تا افراد همواره ناچار باشند اطلاعات خود را روزآمد نگه دارند. اکنون به گونه‌ای شده است که دسترسی به اطلاعات و استفاده مؤثر از آن برای تمام قشرهای جامعه به منزله یک اصل اساسی در زندگی اجتماعی و حرفه‌ای به شمار می‌رود. شعارهایی مانند «اطلاعات قدرت است»، نه تنها اکنون بسیار بدیهی به نظر می‌رسد، بلکه بیشتر جوامع اطلاعات را ماده اولیه تولید می‌دانند و برآن هستند تا با فراهم ساختن شرایط مطلوب تک‌تک انسان‌ها را در رسیدن به دانش و تحقق زندگی بهتر یاری کنند. با وجود آشکار بودن ارزش اطلاعات و نقش آن در توسعه، هنوز در برخی جوامع به این مهم پی نبرده‌اند و برای تولید، سازماندهی، اشاعه و دسترسی

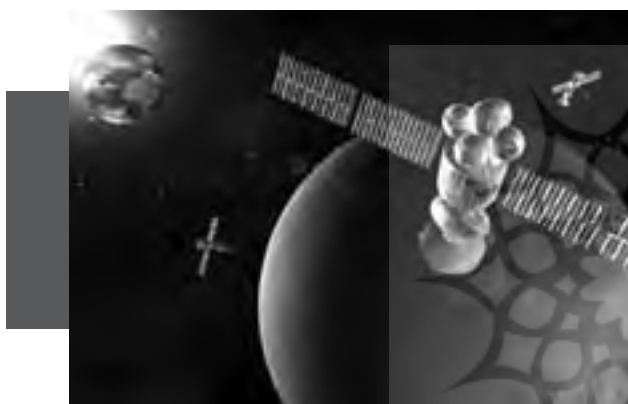

دانشکده‌ها قابل قیاس است. بطور خلاصه، منابع و ابزار استراتژیک ارائه نموده و نحوه گردآوری بیش از ۱۰ سال آموزش، در رده آزمایشی با دانشجویان در دانشگاه کالیفرنیا، لس‌آنجلس و بازخوردی از آموزشگران واقعی و استفاده کنندگان می‌باشد. این امر وابسته به فهم کاربر، آموزش فعال و یک نگرش مفهومی در آموزش و مدولاریتی است (ارسگوچ، ۱۹۹۵). زمانی این برنامه یک ابزار سواد اطلاعاتی عملی است که به اصول مفهومی و موقعیت تحقیقی بستگی داشته باشد. برای مثال: برنامه شناسایی اهمیت چرخه زندگی اطلاعاتی (مانند:

اینترنتی از منابع موجود عددی بر روی وب را پیشنهاد می‌کند. به ویژه، ورژن‌های الکترونیکی از منابع و ابزار استراتژیک به دانشجویان اجازه می‌دهد بطور اتوماتیک به اینترنت وصل شوند و برای یافتن نشانی‌ها و از طریق موتورهای جستجوی متنوع در یک نظم و طبقه راهنمایی شده، به جستجو بپردازند. آموزشگران به منابع و ابزار استراتژیک که بروی فایل‌های نمایشی میکروسافت پاورپوینت نشان داده شده و لینک‌های ویژه‌ای برای کتابخانه‌های دیجیتالی هستند. این برنامه استراتژیک (منابع و ابزار

می‌باشد که شامل سه جزء آموزشی کامل است: کتاب ابزارها و جستجوی استراتژیک، یک فایل نمایشی پاورپوینت برای استفاده در کلاس درس، و یک ورژن آچ. ام. ال از کتاب برای نصب روی سرورهای مؤسسه در انجام و ایجاد چهار راهی برای آموزشگران و منابع اطلاعاتی آماده روی وب، جستجوی ابزارها و منابع استراتژیک، که می‌تواند دانشجویان را به جهان سواد اطلاعاتی وارد نماید.

آن یک ابزار ضروری و قابل انعطاف برای توسعه داده‌های توانایی دانشجویان و تبدیل نمودن آن‌ها به جستجوگرانی بردبار

نیاز اطلاعاتی، جستجو و تفسیر، ارزیابی و استفاده) طبق خواسته استفاده کننده (دانشگاه ملی علوم، ۱۹۹۸).

توانایی‌های مورد استفاده در سواد اطلاعاتی

توانایی‌های فنی (سواد رایانه‌ای): به راحتی بتواند از تمام برنامه‌های رایانه‌ای استفاده کند و همچنین ورود اطلاعات از طریق رایانه (اینترنت) و جستجو اطلاعات در رایانه را بتواند انجام دهد.

توانایی‌های ذهنی (سواد عمومی یا سنتی): این توانایی برمی‌گردد به آنچه که در دوره‌های قبل و به طور سنتی در به دست آوردن اطلاعات استفاده می‌شده است.

توانایی‌های ارتباطی: توانایی است که فرد را در ایجاد، تداوم و تعمیق ارتباط با دیگران، به منظور دسترسی، ارزیابی و استفاده دقیق، مفید و خلاق از اطلاعات در جهت تأمین نیازهای خویش و دیگران، قادر می‌سازد.

ویژگی‌ها و توانایی‌های افراد با سواد اطلاعاتی:

• نوع، دامنه و میزان اطلاعات مورد نیاز

استراتژیک) همچنین قابل انعطاف می‌باشد زیرا محتوایش به سری‌های ۹ بخشی مستقل و مرتبط داخلی تقسیم شده است. دانشجویان می‌توانند هر بخش را بوسیله انجام تمرین‌ها و جستجوهای بیشتر و ردیابی نشانی‌های وب جدید، روزآمد کردن موارد منحصر بفرود و توسعه حالت‌های منابع اطلاعاتی تفسیر شده‌اشان، توسعه دهند.

این برنامه اولین کوششی برای ترجمه تحقیقات از محدوده‌های جستجوی اطلاعات، بازیابی اطلاعات و روانشناسی آموزشی در یک برنامه سواد اطلاعاتی عملی می‌باشد.

همچنین آن می‌تواند بصورت زیادی در مجموعه‌های دانشگاهی، شامل: کتابخانه‌ها، مراکز رسانه‌ای و کلاس درس کاربرد داشته باشد.

بعلاوه دپارتمان‌های دانشگاهی مختلف می‌تواند برای شرکت در بخش‌های منحصر بفرد منابع و ابزار استراتژیک در دوره تحصیلی‌شان و برای فراهم کردن مأموریت سواد اطلاعاتی شخصی دانشجویان و مجموعه خود، بصورت یک آرزو درآیند.

همچنین، این برنامه با توانایی‌های دانشگاهی و جوامع دانشجویی مختلف در

و استفاده کنندگان از منابع اطلاعاتی و کتابخانه‌های دیجیتالی است. بویژه این می‌تواند در آموزشکده‌های اجتماع-جایی که دانشجویان زیادی که وضع نامساعدی داشته‌اند یا زمینه‌های اقتصادی اجتماعی پایین تری دارند و قبلاً دسترسی به این قبیل منابع نداشته‌اند - کمک نماید.

این برنامه طراحی شده برای هرکسی که علاقه به استفاده مؤثر و انتقادی از همه نوع منابع اطلاعاتی، صرف نظر از قالبش دارد (برای مثال: کتاب‌ها، مقالات نشریات، نسخه‌های دست‌نویس، دفترخانه‌های ثبت، ابزارهای بصری و محصولات مصنوعی دیگر، و رسانه‌ها از قبیل مواد چاپی، الکترونیکی و کتابخانه‌های دیجیتالی)، منابع و ابزار استراتژیک ارائه می‌دهد.

بعلاوه، منابع و ابزار استراتژیک جامعیت دارد زیرا آن در برگزیده منابع مرجع در یک تنوع از منابع و مخازن دیجیتالی، آشنایی با خط‌مشی‌های جستجوی مؤثر و ابزاری برای استفاده از این منابع و پوشش ارزیابی انتقادی از آن‌ها است.

در قدم اول از «ditracy mall» منابع و ابزار استراتژیک بصورت عملی یک فرهنگ از واژه‌های آشنا و مفاهیم و نشانی‌های

خود را تعیین نماید.
 * به اطلاعات مورد نیاز به طور مؤثر و کارآ دسترسی پیدا نماید.
 * اطلاعات و منابع اطلاعاتی را به طور نقدانه مورد ارزشیابی قرار دهد.
 * اطلاعات انتخاب شده را با دانش پیش تلفیق کند.
 * اطلاعات را بطور مؤثر برای رسیدن به اهداف خاص استفاده نماید.
 * مسائل اجتماعی، اقتصادی و حقوقی پیرامون استفاده و دسترسی به اطلاعات را از نظر اخلاقی و قانونی بداند.
 * راهبردهای موفقیت آمیزی برای جستجو تدوین کند.
 * منابع اطلاعاتی را اعم از رایانه به دست آورد و برای کاربردهای بعدی سازماندهی کند.

استانداردها، شاخص‌های عملکرد و بازده‌ها استانداردهای قابلیت سواد اطلاعاتی برای آموزش عالی، چارچوبی را برای ارزشیابی سواد اطلاعاتی دانشجو مشخص می‌کند. این استانداردها به شرح زیر خلاصه شده است:

استاندارد اول

دانشجو با سواد اطلاعاتی باید بتواند ماهیت و وسعت اطلاعات را مشخص می‌کند:

شاخص‌های عملکرد

۱- دانشجو با سواد اطلاعاتی نیاز اطلاعاتی خود را مشخص می‌کند. بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- با شرکت در بحث‌های کلاسی، مصاحبت با همکلاسی‌های خود و همچنین بحث‌های الکترونیکی موضوع تحقیق خود را مشخص و اطلاعات مورد نیاز خود را شناسایی و مشخص می‌کند.

ب- مسئله مورد پژوهش را مشخص و سؤال‌های پژوهش را تنظیم می‌کند.

پ- منابع عمومی اطلاعات را کشف می‌کند.

ت- نیاز اطلاعاتی تحقیق را تعریف و اصلاح می‌کند (مدیریت اطلاعات).

ث- برای اطلاعات مورد نیاز، مفاهیم اصلی و واژه‌های کلیدی مشخص می‌کند.

ج- تشخیص می‌دهد که اطلاعات موجود می‌تواند با تجربیات قبلی ترکیب شود و یا براساس تجربیات قبلی تحلیل شود تا اطلاعات جدیدی ساخته شود.

۲- دانشجو با سواد اطلاعاتی، انواع

منابع اطلاعاتی را با شکل‌های گوناگون مشخص و استفاده می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- چگونگی تهیه، سازماندهی و توزیع اطلاعات رسمی و غیررسمی را می‌شناسد.

ب- ارزش و تفاوت‌های بالقوه منابع اطلاعاتی را در رسانه‌های گوناگون (برای مثال: چندرسانه‌ای‌ها، پایگاه داده، سایت‌ها، مجموعه داده‌ها، وسایل سمعی و بصری و کتاب) مشخص می‌کند.

پ- هدف و مخاطبین منابع بالقوه را شناسایی می‌کند.

ت- بین منابع اولیه و ثانویه تفاوت قابل می‌شود.

۳- دانشجو با سواد اطلاعاتی باید هزینه‌ها و فواید حاصل از اطلاعات مورد نیاز را در نظر بگیرد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- قابلیت دسترسی به اطلاعات مورد نیاز را مشخص می‌سازد و راهبردهای دستیابی به اطلاعات را تعیین می‌کند.

ب- امکان دستیابی به مهارت و یا زبان جدید را برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز در نظر می‌گیرد.

پ- برای دستیابی به اطلاعات مورد نیاز، زمان و برنامه مشخصی را در نظر می‌گیرد.

۴- دانشجو با سواد اطلاعاتی، ماهیت و

وسعت اطلاعات مورد نیاز را مورد ارزشیابی مجدد قرار دهد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- اطلاعات اولیه مورد نیاز را برای تجدیدنظر، ویرایش و دوباره سازی مجدداً مرور می‌کند.

ب- ملاک‌ها را برای اتخاذ تصمیم پیرامون انتخاب اطلاعات مشخص می‌کند.

استاندارد دوم

دانشجو با سواد اطلاعاتی، به اطلاعات مورد نیاز به طور مؤثر و کارآ دسترسی پیدا می‌کند.

شاخص‌های عملکرد

۱- دانشجو با سواد اطلاعاتی، مناسب‌ترین روش‌های جستجو و نظام‌های بازیابی اطلاعات را برای دستیابی به اطلاعات مورد نیاز انتخاب می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف - روش‌های مناسب جستجو را شناسایی می‌کند (برای مثال، روش‌های زمینه‌یاب، شبیه‌سازی، تجارب آزمایشگاهی).

ب- فایده‌ها و قابلیت کاربرد روش‌های گوناگون جستجو را پیدا می‌کند.

پ- وسعت، محتوا، و سازماندهی نظام‌های بازیابی اطلاعات را جستجو می‌کند.

ت- مؤثرترین و کارآمدترین شیوه‌های دستیابی به اطلاعات را از میان روش‌های

جستجو و یا نظام‌های بازیابی اطلاعات انتخاب می‌کند.

۲- دانشجو با سواد اطلاعاتی، راهبردهایی برای طرح جستجو انتخاب و آن‌ها را اجرا می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- طرحی برای جستجوی متناسب با روش تحقیق (روش جستجو) می‌پرواند.

ب- کلیدواژه‌ها، مترادف‌ها، و کلمات مناسب را برای جستجوی اطلاعات شناسایی می‌کند.

پ- لغات کنترل شده خاص آن رشته و یا منبع اطلاعاتی را انتخاب می‌کند.

ت- راهبرد جستجو را با استفاده از فرمان‌های متناسب نظام بازیابی اطلاعات انتخاب می‌کند (برای مثال، عمل‌کننده‌های بول، اختصار کلمات و واژه‌ها، موتورهای جستجوگر، سازمان‌دهنده‌های داخلی نظیر شاخص‌ها برای کتاب).

د- راهبرد جستجو را در نظام‌های گوناگون بازیابی اطلاعات با تنوع واسط‌های کاربران و موتورهای گوناگون جستجو و همچنین استفاده از فرمان‌ها به زبان‌ها، پروتکل‌ها و پارامترهای گوناگون اجرا می‌کند.

ز- در هنگام جستجو، پروتکل‌های جستجوگر مناسب با رشته را به کار می‌گیرد.

۳- دانشجو با سواد اطلاعاتی، اطلاعات را از شبکه اینترنت و یا منابع دیگر بازیابی می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- نظام‌های گوناگون جستجو را در فرمت‌های گوناگون بازیابی می‌کند.

ب- طرح‌ها و نظام‌های طبقه‌بندی گوناگون را برای استقرار منابع اطلاعاتی در داخل کتابخانه یا برای شناسایی سایت‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی به کار می‌گیرد (برای مثال، نظام‌های سرشناسه و یا نظام‌های شماره‌گذاری).

ث- سرویس‌های اینترنتی ویژه و یا سرویس‌های شخصی موجود در مؤسسه را برای بازیابی اطلاعات مورد نیاز به کار می‌گیرد (برای مثال، امانت بین کتابخانه‌ای/ تحویل اسناد توسط مؤسسات حرفه‌ای، مؤسسات تحقیقاتی و متخصصان پژوهش در جامعه).

ج- روش‌های گوناگون پژوهش نظیر پیمایش، نامه، مصاحبه، و روش‌های دیگر

جمع‌آوری اطلاعات را به کار می‌برد.

۴- در هنگام نیاز، دانشجو با سواد اطلاعاتی راهبردهای جستجو را اصلاح می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- کمیت، کیفیت و تناسب نتایج جستجو را مورد سنجش و ارزشیابی قرار می‌دهد تا ببیند که آیا نظام‌های بازیابی اطلاعات در اشکال گوناگون با روش‌های متفاوت جستجو می‌تواند به کار گرفته شود.

ب- شکاف‌ها را در اطلاعات بازیابی شده شناسایی می‌کند تا تعیین کند که آیا راهبرد جستجو باید مورد تجدیدنظر و ویرایش قرار گیرد.

پ- جستجو را با راهبردهای تجدیدنظر شده تکرار می‌کند.

۵- دانشجو با سواد اطلاعاتی، اطلاعات را از منابع مربوطه استخراج، ثبت و مدیریت می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- از میان فناوری‌های گوناگون، مناسب‌ترین آن‌ها را برای استخراج اطلاعات انتخاب می‌کند (برای مثال، کپی کردن و چسباندن، نرم‌افزارهایی که کار فتوکپی را انجام می‌دهد، اسکنر، وسایل سمعی و بصری، یا وسایل کشف).

ب- نظامی را برای سازماندهی اطلاعات ایجاد می‌کند.

پ- منابعی که اطلاعات از آن‌ها نقل شده، یادداشت می‌کند تا در آینده به عنوان مأخذ از آن‌ها استفاده کند.

ت- فناوری‌های گوناگون را برای مدیریت اطلاعات انتخاب شده به کار می‌برد.

استاندارد سوم

دانشجو با سواد اطلاعاتی، اطلاعات و منابع آن‌ها را به طور نقادانه ارزشیابی می‌کند و اطلاعات انتخاب شده را به دانش پایه و یا نظام ارزشی قبلی خود تلفیق می‌کند.

شاخص‌های عملکرد

۱- دانشجو با سواد اطلاعاتی، عقاید اصلی جمع‌آوری شده از منابع گوناگون را خلاصه می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- متون را می‌خواند و عقاید اصلی را انتخاب می‌کند.

ب- مفاهیم موجود در متن را تفسیر کرده و به زبان خود آن‌ها را بیان می‌کند.

پ- نقل‌قول‌های مستقیم را کلمه به کلمه نقل می‌کند.

۲- دانشجو با سواد اطلاعاتی ملاک‌هایی را برای ارزشیابی اطلاعات و منابع آن‌ها به کار می‌برد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- به منظور مشخص کردن اعتبار، ثبات، صحت، دقت و زمان انقضای اطلاعات، منابع آن‌ها مورد بررسی و مقایسه قرار می‌گیرد.

ب- ساختار، منطق استدلال‌های ارائه شده و یا روش‌ها را تجزیه و تحلیل می‌کند.

پ- تعصب، خدعه و حيله، یا دستکاری اطلاعات را تشخیص می‌دهد.

ت- زمینه‌های فرهنگی، فیزیکی که اطلاعات در آن‌ها ساخته شده را می‌شناسد و تأثیر زمینه را در تفسیر اطلاعات می‌فهمد.

۳- دانشجو با سواد اطلاعاتی، عقاید اصلی را با هم ترکیب می‌کند تا مفهوم جدیدی را بسازد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- ارتباط بین مفاهیم را می‌شناسد و آن‌ها را براساس شواهد و مستندات با هم ترکیب می‌کند.

ب- فرضی‌های جدیدی را که به اطلاعات اضافه نیاز دارند مطرح می‌کند.

پ- رایانه و فناوری‌های دیگر را به کار می‌برد (برای مثال، صفحه‌گسترده‌ها، پایگاه داده‌ها، چندرسانه‌ای‌ها و وسایل سمعی و بصری).

۴- دانشجو با سواد اطلاعاتی، دانش جدید را با دانش قبلی مقایسه می‌کند تا به تناقض‌ها، ارزش‌های افزایش یافته و یا دیگر ویژگی‌های اطلاعات پی‌ببرد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- مشخص می‌کند که آیا اطلاعات موجود برای تحقیق کافی است و یا به اطلاعات دیگری هم نیاز می‌باشد.

ب- ملاک‌هایی را به کار می‌برد تا تعیین کند که آیا اطلاعات موجود اطلاعاتی که از سایر منابع به دست آمده است را نقض یا اثبات می‌کند.

ت- براساس اطلاعات جمع‌آوری شده به نتیجه‌گیری می‌پردازد.

ج- نظریه‌ها و تئوری‌ها را با تکنیک‌های

مناسب موضوع آزمایش می‌کند (به صورت تجربی و یا شبیه‌سازی)

د- دقت و صحت احتمالی را با در نظر گرفتن منابع اطلاعات، محدودیت های ابزار و راهبردهای جمع‌آوری اطلاعات و همچنین مستدل بودن نتایج می‌سنجد.
ر- دانش جدید را با دانش قبلی تلفیق می‌کند.

ز- اطلاعاتی را که دال بر وجود شواهد و مدارک برای موضوع هستند را انتخاب می‌کند.

۵- دانشجو با سواد اطلاعاتی مشخص می‌کند که آیا دانش جدید تأثیری روی نظام ارزشی فرد دارد و سعی در تطبیق و رفع تفاوت‌ها دارد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- نقطه نظرات متفاوت را در ادبیات تحقیق کشف می‌کند.

ب- تصمیم می‌گیرد که نقطه‌نظرات متفاوت را رد کند و یا آن‌ها را بپذیرد.

۶- دانشجو با سواد اطلاعاتی، درک و تفسیر اطلاعات را از طریق گفتمان با دیگر افراد، با متخصصان موضوع، با افراد تجربه‌دار و استادکاران اعتبار می‌بخشد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- در بحث‌های کلاسی و مباحثات دیگر شرکت می‌کند.

ب- در کلاس‌های درس الکترونیکی شرکت می‌کند و بحث و گفتمان پیرامون موضوع را در این کلاس‌ها تشویق می‌کند

ت- نظرات متخصصان را از روش‌های گوناگون پیدا می‌کند (برای مثال، مصاحبه با آن‌ها و یا از طریق گروه‌های بحث الکترونیکی).

۷- دانشجو با سواد اطلاعاتی، مشخص می‌کند که آیا تحقیق اولیه باید مورد تجدیدنظر واقع شود.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- مشخص می‌کند که نیاز اولیه اطلاعات ارضاء شده و آیا اطلاعات زیادتری مورد نیاز است.

ب- راهبردهای جستجو را مرور می‌کند و مفاهیم اضافی را در هنگام نیاز تلفیق می‌کند.

ت- منابع به کار گرفته شده برای بازیابی اطلاعات را مرور می‌کند و آن‌ها را توسعه می‌دهد.

استاندارد چهارم

دانشجو با سواد اطلاعاتی، به صورت انفرادی و یا گروهی، برای رسیدن به منظور خاصی از اطلاعات استفاده می‌کند.

شاخص‌های عملکرد

۱- دانشجو با سواد اطلاعاتی، اطلاعات تازه و پیشین را برای تولید محصول و یا عملکرد جدیدی به کار می‌برد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق با دانشجو این است که:

الف- محتوا را به شکلی تنظیم می‌کند که اهداف را حمایت کند و محصول و طرح‌ها، دستنویس‌ها، تابلوهای نمایش و فیلمنامه).

ب- دانش و مهارت‌های حاصل از تجربیات را برای تولید دانش و یا عملکرد جدید در کنار هم قرار می‌دهد.

پ- از تلفیق دانش پیشین یا دانش ساخته شده (با استفاده از نقل قول‌ها و یا تفسیرها) برای حمایت از محصول جدید و یا عملکرد استفاده می‌کند.

ت- متن‌های دیجیتالی، تصاویر، داده‌ها را در هنگام نیاز در کنار هم قرار می‌دهد.

۲- دانشجو با سواد اطلاعاتی، فرآیند توسعه محصول و یا عملکرد را مورد تجدیدنظر قرار می‌دهد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- از اطلاعات حاصله، ارزشیابی‌های انجام گرفته و رد و بدل اطلاعات، مجله و یا دفترچه‌ای را تهیه می‌کند.

ب- بر موفقیت‌ها، شکست‌ها و راهبردهای دیگر تفکر می‌کند.

۳- دانشجو با سواد اطلاعاتی، محصول و یا عملکرد را با دیگران رد و بدل می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- مناسب‌ترین شکل رسانه را برای انتقال محصول و یا عملکرد برای مخاطبین مورد نظر انتخاب می‌کند.

ب- برای تولید محصول و یا عملکرد از مجموعه‌ای از فناوری‌های اطلاعاتی استفاده می‌کند.

پ- اصول طراحی و ارتباطات را در هم تلفیق می‌کند.

ت- به طور روشن و واضح با مخاطبین مورد نظر ارتباط برقرار می‌کند.

استاندارد پنجم

دانشجو با سواد اطلاعاتی، بسیاری از موارد حقوقی، اقتصادی مربوط به دسترسی و استفاده از اطلاعات را می‌فهمد.

شاخص‌های عملکرد

۱- دانشجو با سواد اطلاعاتی بسیاری از موارد اخلاقی، قانونی و اقتصادی مربوط به اطلاعات و فناوری اطلاعات را می‌فهمد.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- موارد مربوط به امنیت و محرمانه بودن اطلاعات را در هر دو محیط سنتی و الکترونیکی می‌شناسد و در مورد آن‌ها بحث می‌کند.

ب- موارد مربوط به آزادی در مقابل دسترسی آزاد محور را تشخیص و در مورد آن‌ها بحث می‌کند.

ت- موارد مربوط به سانسور اطلاعات و آزادی انتشار اطلاعات را تشخیص و در مورد آن‌ها بحث می‌کند.

ج- مالکیت نبوع، حق کپی رایت یا حق چاپ محفوظ، همچنین مواد با حق چاپ محفوظ را می‌شناسد.

رسیده است، گرفته شده است. به طور کلی، متخصصان عقیده دارند، بهترین روش سواد کردن افراد از نظر اطلاعاتی گنجاندن سواد اطلاعاتی در عرض برنامه‌ی درسی و در تمام دوران تحصیل است. سواد اطلاعاتی در عرض برنامه‌ی درسی در دانشگاه‌ها به همکاری همه‌جانبه‌ی هیأت علمی، مسئولیت کتابخانه‌ها و سایر مسئولان نیاز دارد. پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه‌ها باید از طریق رایانه‌ها در همه‌جا قابل دسترسی باشند. آموزش مهارت‌های لازم برای کسب سواد اطلاعاتی باید از مقاطع پیش دبستان و دبستان در برنامه‌ی درسی گنجانده شود و در مقاطع دبیرستان و دانشگاه ادامه یابد. بنابراین، برای تلفیق سواد اطلاعاتی در برنامه‌های درسی، به همکاری نزدیک دو وزارتخانه آموزش عالی و وزارت آموزش و پرورش نیاز می‌باشد. همچنین برای اجرای طرح سواد اطلاعاتی، تربیت نیروی انسانی متخصص ضروری است.

د- مفهوم دزدی تألیفات و یا اختراعات را می‌فهمد و کار دیگران را به نام خودش نشان نمی‌دهد.

ذ- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مؤسسه که مربوط به تحقیق هستند، را می‌فهمد.

۳- دانشجو با سواد اطلاعاتی، از کسانی که در انتقال و یا تولید منابع اطلاعاتی برای ساخت محصول و یا انجام عملکرد نقش داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- سبک مناسب را برای استناد کردن مطالب انتخاب و به طور ثابت در نقل منابع استفاده می‌کند.

ب- برای کسب اجازه و یا گرفتن حق کپی رایت از نویسنده و یا تولیدکننده اقدام می‌کند. استانداردهای فوق‌الذکر از استانداردهای ای.سی.آر.ال که توسط انجمن کتابخانه‌های پژوهش و کالج‌ها در سال ۲۰۰۰ به تأیید متخصصان نگراس

۲- دانشجو با سواد اطلاعاتی، قوانین، مقررات و خط‌مشی‌های مربوط به دسترسی و استفاده از منابع اطلاعاتی را رعایت می‌کند.

بازده‌های حاصله از فرآیند فوق برای دانشجو این است که:

الف- با پذیرش قوانین و مقررات مربوطه در بحث‌های الکترونیکی شرکت می‌کند.

ب- برای دسترسی به منابع اطلاعاتی از کلمه رمز و رمز عبور و یا فرم‌های دیگر شناسایی شخص استفاده می‌کند.

ت- خط‌مشی سازمان‌ها و یا مؤسسات را برای دسترسی به منابع اطلاعاتی پذیرفته و اجرا می‌کند.

ج- از مجموعه منابع اطلاعاتی، وسایل و تسهیلات نظام‌های اطلاعاتی به خوبی نگهداری می‌کند.

خ- به روش قانونی، متن، داده، تصویر و یا صدا را بدست می‌آورد و آن‌ها را منتشر می‌سازد.

پی‌نوشتها

1. Information literacy

2. Johnson

3. Cost

4. American library... 1989

5. Doyle 1996 quoted in Grassian and Kaplowitz 2001

6. Web portals

7. University of south Australia

8. Australian Library and Information Association (ALAI)

9. Heilongjiang University

10. <http://www.ala.org/acr1/i1comstan.htm1>

منابع و مآخذ

۱- ریدر، هانلور بی. «سواد اطلاعاتی: یک اولویت نوظهور جهانی». ترجمه مریم نظری. فصلنامه علوم اطلاع‌رسانی، دوره ۲۰، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۸۳.

۲- سراج، شهناز. «مفهوم سواد اطلاعاتی و با سواد اطلاعاتی در یک نگاه از دیدگاه کتابخانه». مجله الکترونیکی نما، شماره سوم، دوره سوم.

۳- زمانی، عشرت. «استاندارد‌های سواد اطلاعاتی». فصلنامه علوم اطلاع‌رسانی، دوره ۱۹، شماره ۱ اول و دوم، ۱۳۸۲.

۴- ارسگوچ، زورنا؛ یاماساکی، اریکا. «سواد اطلاعاتی: خط‌مشی‌های جستجو، ابزار و منابع». ترجمه فرض‌الله عزیزی. برگرفته از وبلاگ: farzollah.blogfa.com

۵- پریخ، مه‌ری. «آموزش سواد اطلاعاتی: مفاهیم، روش‌ها و برنامه‌ها». تهران، کتابدار، ۱۳۸۶.

۶- پریخ، مه‌ری؛ عباسی، زهره. «آموزش سواد اطلاعاتی: روش‌ها و راهبردها». مجموعه مقاله‌های همایش آموزش استفاده‌کننده و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها. مشهد: آستان قدس رضوی، مرکز اطلاعات و کتابخانه‌ها، ۱۳۸۳.

۷- یزدان‌منصوریان. نقش وب‌سایت کتابخانه‌ها در ارتقای سواد اطلاعاتی. با همکاری محمد نعیم‌آبادی. مجموعه مقاله‌های همایش آموزش استفاده‌کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و موزه‌ها، مشهد ۱ و ۲ خرداد ۱۳۸۳. به کوشش رحمت‌الله فتاحی و دیگران. مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، ۱۳۸۳.

8- www.sciref.blogfa.com

9- www.libraryinstruction.com/information-literacy

10- www.it-group.mihanblog.com

11- www.emeraldinsight.com

12- www.itcorner.blogspot.com

13- www.irmcnet.mihanblog.com

14- www.dlibrarian.blogfa.com

15- www.talented.mui.ac.ir